
Sastamalan kaupungin talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027

KHALL 18.11.2024 § 217
470/02.02.00/2024

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Sastamalassa taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotisena vuosille 2025-2027. Talousarvion tavoitteet perustuvat valtuuston 15.11.2021 hyväksymään strategiaan.

Vuoden 2025 talousarvio on toimialoittain nettositova. Investointimäärärahat sitovat toimialatasolla. Poikkeuksena on Tilakeskus, jolla on oma sitova investointimäärärahansa.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen talousarvioesitys yhdistetään kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmiin. Liikelaitoksen talousarviosta päättää liikelaitoksen johtokunta valtuuston asettamien sitovien erien ja kehystavoitteiden mukaisesti.

Talousarvion käyttötalouden nettomenot ovat 59,1 milj. euroa ja kasvavat 8,1% vuoden 2024 ennusteesta. Vertailukelpoinen nettomenojen kasvu on kuitenkin maltillisempi 2 %, koska talousarvio sisältää toiminnallisia muutoksia. Vuoden 2025 alusta valtion TE-palvelut siirtyvät kuntien vastattavaksi ja tätä tarkoitusta

varten on perustettu kuuden kunnan alueella toimiva Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue, jossa Sastamalan kaupunki toimii vastuukuntana. Myös lomituspalvelujen toiminta-alue laajenee kun Kankaanpään hallinnoima lomitusalue yhdistyy Sastamalan maatalouslomituksen paikallisyksikköön.

Kaupungin verotulojen on arvioitu olevan n. 52,7 milj. euroa ja kasvavan 2,4 % vuoden 2024 ennusteesta, vaikka sekä tulovero- että kiinteistöveroprosentit pidetään vuoden 2024 tasolla. Verotuloja kasvattaa mm. vuoden 2025 alussa voimaantuleva kunnallisveron ansiotulovähennyksen poistuminen. Ansiotulovähennyksen poistuminen on huomioitu valtionosuuksia vähentävänä tekijänä, joten kokonaisuudessaan tulot eivät kasva. Valtionosuuksien on arvioitu olevan vuonna 2025 16,5 milj. euroa ja kasvavan vuodesta 2024 vajalla 450.000 eurolla, vaikka valtionosuuksissa on huomioitu 3,1 milj. euron TE-toiminnan lisäys. Vuoden 2025 talousarvion tulos on 0,5 milj. euroa tappiollinen ja tuloksenkäsittelyerien jälkeen 0,1 milj. euroa alijäämäinen.

Vuosien 2026-2027 tulokset ovat molempina vuosina 2 milj. euroa tappiollisia ja yli 1,5 milj. euroa alijäämäisiä. Vuoden 2026 alusta sote-vuokraukseen käytettävät kiinteistöt on yhtiötettävä ja taloussuunnitelmassa yhtiöittämisen on arvioitu heikentävän kaupungin tulosta vuositasolla miljoonan verran. Suunnitelmavuosien valtionosuuksia tulee vähentämään valmistavan opetuksen sekä oppilasmäärän väheneminen. Kuntien valtionosuusjärjestelmä on uudistumassa vuoden 2027 alusta, mutta yksittäisten kuntien muutokset eivät ole vielä tiedossa, joten valtionosuudet on arvioitu nykykäytännön mukaan.

Sastamalan kaupungin investointitaso on poikkeuksellisen korkea sekä talousarvio- että suunnitelmavuosina. Bruttoinvestoinnit ovat suunnitelmakaudella 52,4 milj. euroa. Heikkenevä vuosikate ei riitä rahoittamaan investointeja, joten lainakanta kasvaa vuoden 2024 lopun arvioidusta 63,4 milj. eurosta 91,3 milj. euroon eli lähes 28 milj. euroa suunnitelmakauden aikana. Vuoden 2027 lopussa lainamääräksi on arvioitu noin 4.030 euroa/asukas.

Lainakannan kasvaessa myös korkomenot kasvavat ja lisäävät talousarvio- ja suunnitelmavuosien alijäämää. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien 2025-2027 alijäämä on yhteensä 3,3 milj. euroa.

Valmistelija	kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, talousjohtaja Anne Kosonen, konsernin johtoryhmä
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman liitteen mukaisena.
Päätös	Asian käsittelyn aluksi puheenjohtaja ehdotti, että kaupunginhallitus aloittaa talousarvioehdotuksen käsittelyn, ja jatkaa talousarvioehdotuksen käsittelyä edelleen kokouksessaan

2.12.2024. Tämän ehdotuksen kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi, ja päätti jatkaa talousarvioehdotuksen käsittelyä 2.12.2024.

Merkittiin, että

- kaupunginhallitus piti kokousta klo 16:55 - 17:05.
- kasvatusjohtaja Pekka Kares, maankäyttöjohtaja Ilmari Mattila ja tekninen johtaja Kimmo Toukoniemi olivat läsnä asian käsittelyn alussa ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.
- kaupunginhallituksen jäsen Janne Prihti ilmoitti olevansa esteellinen (intressijäävi) oppilaskuljetusten esittelyä koskevassa asiakohdassa. Jäsen Prihti poistui kokouksesta oppilaskuljetusten käsittelyn ajaksi.

Lisätietoja

kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735